

**Analiza stanu gospodarki
odpadami komunalnymi
na terenie Gminy Bielsk Podlaski
za 2020 rok**

Bielsk Podlaski, kwiecień 2021r.

I. WPROWADZENIE

Gmina Wiejska Bielsk Podlaski położona jest na Równinie Bielskiej w południowej części województwa podlaskiego. Od północy okala ją Dolina Górnej Narwi, zaś od wschodu Puszcza Białowieska. Otacza swoim terytorium obszar miasta Bielsk Podlaski i jest jedną z największych obszarowo gmin na Podlasiu. Zajmuje powierzchnię 429,94 km² (31% powierzchni powiatu). Swoim zasięgiem obejmuje 61 miejscowości podzielonych na 52 sołectwa.

Zgodnie z zapisem art. 3 ust. 1 pkt 7 ustawy o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 r. (t.j. Dz.U.2020., poz.797 z późn. zm.) pod pojęciem odpadów komunalnych rozumie się odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych. Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z dnia 13 września 1996 r. (t.j. Dz. U. 2020, poz. 1439 z późn. zm.) od lipca 2013 roku scedowała obowiązek gospodarowania odpadami komunalnymi z właścicieli nieruchomości na gminę, na terenie której są wytwarzane. Przez gospodarkę odpadami zgodnie z ustawą o odpadach, rozumie się ich wytwarzanie oraz gospodarowanie nimi, natomiast przez gospodarowanie odpadami rozumie się zbieranie, transport, przetwarzanie odpadów, łącznie z nadzorem nad tego rodzaju działaniami. Obecnie gospodarka odpadami, jest jednym z ważniejszych aspektów życia. Aby żyć w czystym i zdrowym środowisku musimy dbać o prawidłowe gospodarowanie odpadami, zgodnie z hierarchią postępowania musimy minimalizować ich powstawanie oraz zbierać je w sposób selektywny, aby były one czystym surowcem wtórnym, którego zagospodarowanie przynosi środowisku same korzyści.

Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Bielsk Podlaski za 2020 r. sporządzana jest zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt. 10 w związku z art. 9 tb ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w celu oceny prowadzonych działań i podejmowanych decyzji, która pozwoli usprawnić system gospodarki odpadami, ułatwić mieszkańcom właściwe pozbywanie się odpadów oraz wypełniać zadania gminy w zakresie gospodarki odpadami.

Zakres opracowania zgodnie z art. 9tb cytowanej ustawy, obejmuje w szczególności:

- możliwości przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych;
- potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi;

- koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych w podziale na wpływy, wydatki i nadwyżki opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- liczbę mieszkańców;
- liczbę właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12;
- ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy,
- ilość niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i bioodpadów stanowiących odpady komunalne, odbieranych z terenów gminy oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych.

Analizę sporządzono na podstawie sprawozdań złożonych przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, podmioty prowadzące mobilny punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz rocznego sprawozdania Wójta z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi oraz innych dostępnych danych wpływających na koszty systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

II. REGULACJE PRAWNE Z ZAKRESU GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI

Podczas opracowania niniejszej analizy wykorzystano następujące dokumenty:

Ustawy:

1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 797 z późn. zm.).
2. Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1439 z późn. zm.).

Rozporządzenia:

1. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 2 stycznia 2020 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. z 2020 r. Nr 10).
2. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017 r. w sprawie poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (Dz. U. z 2017 r., Nr 2412).
3. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz. U. z 2016 r. Nr 2167).

Obowiązujące w 2020 r. uchwały dotyczące gospodarki odpadami:

1. Uchwała Nr XVI/97/2016 z dnia 29 czerwca 2016 roku Rady Gminy Bielsk Podlaski w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2016 r. poz. 2889)
2. Uchwała Nr XVI/101/2016 Rady Gminy Bielsk Podlaski z dnia 29 czerwca 2016 r. w sprawie poboru opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w drodze inkasa, wyznaczenia inkasentów oraz wysokości wynagrodzenia za inkaso (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2016 r. poz. 2893).
3. Uchwała Nr XXXIII/221/2018 Rady Gminy Bielsk Podlaski z dnia 30 kwietnia 2018 roku w sprawie przejęcia obowiązku odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2018 r. poz. 2162)
4. Uchwała Nr XXXIII/222/2018 Rady Gminy Bielsk Podlaski z dnia 30 kwietnia 2018 roku w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Bielsk Podlaski (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2018 r. poz. 2163)
5. Uchwała Nr XXXIII/224/2018 Rady Gminy Bielsk Podlaski z dnia 30 kwietnia 2018 roku w sprawie określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2018 r. poz. 2212)
6. Uchwała Nr XXXIII/225/2018 Rady Gminy Bielsk Podlaski z dnia 30 kwietnia 2018 roku w sprawie terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2018 r. poz. 2165)
7. Uchwała Nr XIII/92/2019 Rady Gminy Bielsk Podlaski z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi i ustalenia wysokości stawki tej opłaty oraz zwolnienia w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2019 r. poz. 5758)

III. SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI KOMUNALNYMI NA TERENIE GMINY BIELSK PODLASKI

Systemem gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Gminy Bielsk Podlaski objęte są nieruchomości zamieszkałe i niezamieszkałe.

Usługę odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych z terenu Gminy Bielsk Podlaski w analizowanym okresie świadczyło na podstawie umowy Nr 49 z dnia 21 czerwca 2019 roku oraz umowy nr 49 z dnia 29 czerwca 2020 roku Przedsiębiorstwo Komunalne w Bielsku Podlaskim Sp. z o.o., 17-100 Bielsk Podlaski, ul. Studziwodzka 37.

Odbiorca odpadów komunalnych zobowiązany był do wyposażenia nieruchomości w pojemniki na odpady zmieszane i worki na odpowiednie, wysegregowane frakcje odpadów t.j.: zielony na szkło; niebieski na papier; żółty na metale i tworzywa sztuczne; bezbarwny na zielone i bio oraz szary na popiół. Nieruchomości, na których prowadzona jest działalność gospodarcza wyposażone są w worki, pojemniki lub kontenery zgodnie ze złożoną deklaracją.

Wysokość opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w zależności od wykorzystania nieruchomości i sposobu gromadzenia odpadów przedstawia się następująco:

Nieruchomości zamieszkałe

Sposób segregacji odpadów	Wielkość gospodarstwa domowego			
	1-osobowe	2-osobowe	3-osobowe	4-osobowe i większe
Nieselektywny (zmieszany)	32 zł	64 zł	96 zł	128 zł
Selektywny	16 zł	32 zł	48 zł	64 zł
Selektywny z wydzieleniem frakcji biodegradowalnej	13 zł	26 zł	39 zł	52 zł

Nieruchomości czasowo zamieszkałe

Sposób segregacji odpadów	Jednorazowo do 15 maja danego roku
Nieselektywny (zmieszany)	270 zł
Selektywny	135 zł
Selektywny z wydzieleniem frakcji biodegradowalnej	100 zł

Nieruchomości niezamieszkałe, na których powstają odpady komunalne

Sposób segregacji odpadów	Wielkość pojemnika, worka				
	Pojemnik 0,12 m ³	Pojemnik 0,24 m ³	Pojemnik 1,1 m ³	Pojemnik 7,0 m ³	Worek 0,05 m ³
Nieselektywny (zmieszany)	20 zł	44 zł	110 zł	686 zł	20 zł
Selektywny	5 zł	11 zł	54 zł	343 zł	5 zł
Selektywny z wydzieleniem frakcji biodegradowalnej	4 zł	10 zł	50 zł	317 zł	4 zł

Opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi właściciele zamieszkałych i niezamieszkałych nieruchomości uiszczali na rzecz Gminy Bielsk Podlaski łącznie za okres trzech miesięcy kalendarzowych, w terminach:

Okres odbioru odpadów komunalnych	Termin odbioru odpadów komunalnych
I kwartał kalendarzowy	do 15 marca danego roku
II kwartał kalendarzowy	do 15 maja danego roku
III kwartał kalendarzowy	do 15 września danego roku
IV kwartał kalendarzowy	do 15 listopada danego roku

Jeżeli wyliczona wysokość opłaty kwartalnej wynosi powyżej 600 zł opłatę można uiszczać w ratach miesięcznych z góry do dnia 15 każdego miesiąca.

W ramach uiszczonej przez właścicieli nieruchomości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi odbierane były następujące rodzaje odpadów komunalnych, bez względu na ich ilość:

- selektywnie zbierane: tworzywa sztuczne, opakowania z metali, opakowania wielomateriałowe, szkło białe i kolorowe oraz makulatura,
- zmieszane,
- zielone i bio,
- popiół lub żużel,
- odpady wielkogabarytowe,
- opony,

- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- zużyte baterie i akumulatory,
- przeterminowane leki i chemikalia.

Odbiór odpadów odbywał się w następujący sposób:

Rodzaj odbieranych odpadów	Częstotliwość odbioru
odpady zbierane selektywnie	1 raz w miesiącu
zmieszane odpady komunalne	1 raz w miesiącu
odpady zielone i bio	2 razy w miesiącu
popiół lub żużel	1 raz w miesiącu
odpady wielkogabarytowe	2 razy w roku
Opony, przeterminowane leki	2 razy w roku
zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny	2 razy w roku

IV. OCENA MOŻLIWOŚCI TECHNICZNYCH I ORGANIZACYJNYCH GMINY W ZAKRESIE GOSPODAROWANIA ODPADAMI KOMUNALNYMI

1. Możliwość przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

Na terenie Gminy Bielsk Podlaski nie ma możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

Zgodnie z art. 9e ust. 1 pkt 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości obowiązany jest do przekazywania odebranych, niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych bezpośrednio do instalacji komunalnej.

Zgodnie z zasadą bliskości, o której mowa w art. 20 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, odpady, które nie mogą być przetworzone w miejscu ich powstania, przekazuje się, uwzględniając hierarchię sposobów postępowania z odpadami oraz najlepszą dostępną technikę, o której mowa w art. 207 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska, lub technologię, o której mowa w art. 143 tej ustawy, do najbliższych położonych miejsc, w których mogą być przetworzone.

Takim miejscem jest Zakład Zagospodarowania Odpadów w Hajnówce, instalacja przewidziana do zastępczej obsługi regionu, do której w 2020 roku z terenu Gminy Bielsk Podlaski trafiły w/w odpady.

2. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

W analizowanym okresie nie realizowano żadnych zadań inwestycyjnych związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

W związku z ustawowym obowiązkiem posiadania przez gminę Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, zachodzi potrzeba jego utworzenia samodzielnie lub wspólnie z innymi gminami. Koszt realizacji takiej inwestycji szacowany jest na około 5 mln zł. Realizacja w/w przedsięwzięcia może odbyć się w 3 wariantach:

- a) wspólnie z Gminą Miejską Bielsk Podlaski po zawarciu stosownych uzgodnień i porozumień, lub
- b) samodzielnie przez Gminę Bielsk Podlaski na terenie funkcjonującego składowiska odpadów w obrębie gruntów wsi Augustowo, gm. Bielsk Podlaski, lub
- c) samodzielnie przez Gminę Bielsk Podlaski na nowym terenie utworzenie PSZOK-u od podstaw.

3. Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych.

Wydatki na finansowanie zbiorczego systemu odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych na terenie Gminy Bielsk Podlaski za 2020 rok wyniosły 1.067.935,13 zł, t.j.:

- za zagospodarowanie wszystkich odebranych odpadów komunalnych;
- obsługa administracyjna (wynagrodzenia pracowników i pochodne, konserwacja systemu i serwis oprogramowania);
- prowizje z tytułu inkasa.

Wpływy należności z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyniosły 869.189,75 zł , natomiast zaległości wyliczone zostały na kwotę 59.900,48 zł.

4. Liczba mieszkańców.

Liczba mieszkańców gminy zameldowanych na pobyt stały wg ewidencji ludności na dzień 31.12.2020r. wyniosła 6529 osób.

Systemem objęto 3064 nieruchomości w tym 46 nieruchomości niezamieszkałych, na których powstają odpady komunalne (w tym cmentarze) oraz 5921 osób faktycznie zamieszkujących na terenie gminy. Różnica w podanej liczbie mieszkańców wynika między innymi z tego, że wielu uczniów i studentów kontynuuje naukę poza miejscem stałego zameldowania. Analogiczna sytuacja występuje wśród osób czynnych zawodowo, które ze względu na wykonywaną pracę przebywają poza terenem gminy.

5. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12.

W analizowanym okresie nie było prowadzone żadne postępowanie, dotyczące właścicieli niezamieszkałych nieruchomości, którzy nie zawarli umowy na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych.

6. Ilość odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy w 2020 roku.

Kod odebranych odpadów komunalnych	Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	Ilość odebranych odpadów komunalnych [Mg]
20 03 01	Niesegregowane odpady komunalne	805,8240
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	182,3600
20 01 35*	zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	10,0920
20 01 99	Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny	100,9800
15 01 07	Opakowania ze szkła	38,5820
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 i 20 01 35*	9,4600
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	69,3600
16 01 03	Zużyte opony	17,1600
20 01 01	Papier i tektura	40,4600
20 01 02	Opakowania z tw. sztucznych	91,4400
20 01 39	Tworzywa sztuczne	0,200
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	103,3380
20 03 03	odpady z czyszczenia ulic i placów	4,2800
17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	30,0900

Łączna masa odpadów komunalnych wytworzonych na terenie Gminy Bielsk Podlaski w 2020 roku wyniosła 1503,4260 Mg.

7. Ilość niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i bioodpadów stanowiących odpady komunalne, odbieranych z terenów gminy oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno–biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych.

Łączna masa niesegregowanych odpadów komunalnych odebranych z terenu Gminy Bielsk Podlaski wyniosła 805,8240 Mg zaś bioodpadów 103,3380 Mg.

Masa odpadów o kodzie 19 12 12 inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11(balast), powstałych po sortowaniu:

- odpadów selektywnie odebranych, przekazanych do składowania wyniosła 34,0478Mg;
- zmieszanych (niesegregowanych) odpadów komunalnych odebranych, przekazanych do składowania wyniosła 1,3970Mg.

Poziom ograniczenia składowania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji jak również poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła oraz innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych w analizowanym okresie zostały osiągnięte.

Podsumowanie i wnioski

Na podstawie powyższych danych należy stwierdzić, że system gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Bielsk Podlaski w 2020 roku funkcjonował prawidłowo.

Wydatki związane z gospodarką odpadami w 2020 roku przekroczyły wpływy o kwotę 198 745,38zł.

W związku z wprowadzeniem szczegółowej segregacji odpadów zauważalne jest zwiększenie udziału odzysku. W dalszym ciągu prowadzone będą działania edukacyjno-informacyjne dotyczące selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, zwiększenie świadomości ekologicznej oraz ograniczenie ilości wytwarzanych odpadów.

Opracowała:

*Jolanta Skorbiłowicz
inspektor Referatu Rolnictwa
i Gospodarki Przestrzennej*

Zatwierdził:

W Ó J T

/ - / mgr Raisa Rajecka